

DN 6. august

Oljeaksjer i Oljefondet

INNLEGG
Finans

Halvor Hoddevik argumenterer i DN 6. august for at oljeaksjer bør utelukkes fra Oljefondet (SPU). Han viser til min kommentar 20. juli, der jeg skriver at Finansdepartementets analyser i årets stortingsmelding om SPU ikke gir tungtveiende grunner for en slik endring. Hoddeviks analyser og vurderinger rokker ikke ved dette.

I meldingen belyses sammenhengen mellom oljeaksjer og oljepris med analyser av historisk utvikling og med mer teoretiske argumenter. Valg av oljepris som variabel er en forsvarlig og relevant tilnærming, og det gir tilgang på gode data.

Når vi vurderer styrken i sammenhengen mellom oljeaksjer og oljepris, må vi samtidig ha med oss at verdien av olje- og gassaksjer i SPU uansett utgjør en liten andel av nasjonalformuen. Oljeaksjer i SPU vil derfor uansett ha liten virkning på norsk økonomisk sårbarhet ved et fall i oljeprisen.

Det viktigste tiltaket vi gjør for å redusere sårbarheten for oljeprisen, er den løpende omplasseringen av oljeinntektene til verdipapirer i SPU, samt å begrense uttakene i tråd med handlingsregelen. Omplasseringen skjer i et høyt tempo, og oljereservene er mer enn halvert i løpet av de siste 15 årene.

Formålet med investeringene i SPU er å oppnå høyest mulig avkastning innenfor et risikonivå som skal være moderat. Fondet er ikke et instrument for å løse utenriks- eller klimapolitiske utfordringer. Vi har forøvrig opprettet en ekspertgruppe som vurderer utelukkelse av kull- og petroleumsselskaper. Ekspertgruppens rapport kommer senere i høst.

■ Paal Bjørnstad, statssekretær, Finansdepartementet

Formuer og forskjeller

■ **ANDRE BEKYMRINGER.** Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen mener vi bør bekymre oss mer for hva som skjer med dem som ikke har kapital, enn for hvordan dem med høy inntekt og kapital skal beskattes.
Foto: Klaudia Lech

Debatten om forskjeller handler ikke bare om dem på toppen. I sommer har vi paradoksal nok hatt en debatt om forskjeller nesten uten å nevne de som faller utenfor, skriver kunnskapsminister **Torbjørn Røe Isaksen.**

INNLEGG
Ulikhet

I kjølvannet av boken til den franske økonomen Thomas Piketty har det gått en debatt om forskjeller. Den har i stor grad handlet om en eneste ting, nemlig beskatningen av de med mest kapital i landet. Omkvedet fra venstresiden har litt spissformulert vært at bare formuesskatten kan gjøre noe med forskjellene, fra den radikale venstresiden at bare høyere beskatning kan gjøre noe med forskjellene.

Civita har forsøkt å vise at formuesskatten påvirker Gini-koeffisienten (et mål på forskjeller) i liten grad. Interessant og godt arbeid, men hvis vi skal diskutere forskjeller kan det ikke bare dreie seg om de teoretiske målene. Forskjellene i et land påvirkes av en rekke

UTVIDER DEBATTEN OM FORSKJELLER. Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.

faktorer, og man kan måle dem både før og etter skatt. Forskjellene etter skatt økte for eksempel etter det tverrpolitiske skatteforliket under Gro Harlem Brundtland. De sank litt etter at Bondevik II innførte utbytteskatt i 2005.

Det er noe merkelig ved en forskjellsdebatt i Norge som bare handler om hvordan vi skal beskatte dem med høy inntekt og kapital, som om venstresidens fremste bekymring ikke var at noen var fattige, men at noen var rike. Det kan oppstå situasjoner hvor den økende velstanden på

toppen med rimelighet kan sies å gå på bekostning av andres velstand, eller hvor økningen av rikdom skjer på en slik måte at det er problematisk. Vi må også være oppmerksomme på hvordan skattebyrden fordeles mellom forskjellige grupper i samfunnet. Men at forskjellene svinger, og av og til øker moderat, fordi norske bedrifter og dermed norske eiere gjør det bra, er ikke noe vi kan eller bør detaljstyre i et liberalt samfunn.

Det som derimot bør bekymre oss, er hva som skjer med dem som ikke har kapital. Jeg har tidligere beskrevet utviklingen som en ond sirkel, blant annet i en bok fra ifjor vår. Vi vet hva som kjennetegner de såkalte nyfattede i Norge, og problemene deres henger sammen. Den onde sirkelen kan skisseres opp slik:

En skole som svikter mange av dem som trenger det mest, og sender elever ut uten grunnleg-

gende ferdigheter. Høyt frafall fra videregående, som igjen henger nært sammen med foreldrenes bakgrunn og resultater fra grunnskolen. Veien videre for en del av dem som faller fra går ikke til arbeidsmarkedet, men til Nav-kontoret, hvor for mange blir passivisert i ung alder. Sirkelen blir komplett fordi ikke bare formuer, men også fattigdom går i arv. Dermed starter den onde sirkelen igjen for en ny generasjon. Hvis vi legger til psykiske problemer og rusproblemer, og det faktum at langt flere faller utenfor fra innvandrerbefolkningen, blir utfordringen både større og tydeligere.

Jeg mener venstresiden er blitt så monomane i forskjellsdebatten at det virker som om det å skatlegge høy inntekt eller kapital, er viktigere enn hva vi kan gjøre for dem som trenger det mest.

Formuesskatten har omforde-